

Täysistunto

Keskiviikko 23.11.2016 klo 13.59—16.28

18. Lakialoite laiksi rikoslain 20 luvun 8 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 86/2016 vp Päivi Räsänen kd ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 18. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Keskustelu

15.59 Päivi Räsänen kd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä lakialoitteessa esitetään seksuaalipalvelujen ostamisen kieltoa pohjoismaisen mallin mukaisesti.

Hallitushan esitti jo vuonna 2005, että seksuaalipalvelujen ostaminen olisi yleisesti rangaistavaa. Perustuslakivaliokunta kuitenkin päätyi sitten rajaamaan rangaistavuuden seksuaalipalvelujen ostamiseen ihmiskaupan ja parituksen uhreilta. Tämä valinta on valitettavasti osoittautunut epäonnistuneeksi. Poliisin velvoitteeksihan tuli osoittaa, että seksipalvelujen ostaja on tietoisesti ostanut palveluja parituksen tai ihmiskaupan uhrilta. Todellakin liikutaan hetteiköllä, kun oikeuslaitos joutuu arvioimaan, mitä kunkin asiakkaan olisi pitänyt voida ymmärtää tätä ostopäätöstä tehdessään.

Lainsäädäntö ei tällä hetkellä anna riittävästi suojaa ihmiskaupan ja parituksen uhreille. Edelleen laki mahdollistaa kätkemään prostituution taustalla olevan rikollisen toiminnan ja antamaan kuvan vapaaehtoisesta toiminnasta. Tämän aloitteen mukainen lainsäädäntö antaisi nykyistä tehokkaammat ja selkeämmät keinot puuttua rikolliseen toimintaan sekä seksikauppaa ylläpitävään kysyntään.

Ruotsin mallin mukaista lainsäädäntöä on suositeltu jo vuonna 2013 tehdyssä oikeusministeriön selvityksessä, ja pohjoismaisesta vertailusta voi päätellä, että poliisin resurssit kohdistettaisiin lakimuutoksen jälkeenkin todennäköisesti vakavampien seksuaalirikosten selvittelyyn, joka olisi aiempaa helpompaa selkeämmän lainsäädännön vuoksi.

Ruotsissa katuprostituution määrän arvioitiin puolittuneen kiellon voimaantulon jälkeen mutta myös prostituution kokonaismäärän arvioitiin vähentyneen. Seksikauppa ei kiellon voimaan tultua ole painunut maan alle, kuten esimerkiksi Suomessa käydyssä keskustelussa usein varoitellaan käyvän, jos ostokielto asetettaisiin, vaan kyllä se toiminta on aidosti myös vähentynyt. Samoin Norjassa arvioidaan markkinoiden pienentyneen lain ansiosta jopa 40—65 prosenttia.

Ihmiskauppaan puuttuminen näyttää Suomessa olevan erityisen haasteellista juuri prostituutiossa. Uhrien haavoittuvuus ja riippuvainen asema ovat seksikaupassa tavallisia. Seksikauppa on vahvasti sukupuolittunutta, ja se on yksi naisiin kohdistuvan väkivallan ilmentymä. Kiinnittämällä huomio seksin ostajiin voisimme tehokkaammin ehkäistä ihmiskaup-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

paa ja siihen liittyvää seksuaalista hyväksikäyttöä. Tämän vuoksi tarvitsemme nykyistä selkeämpää lainsäädäntöä ja vahvempia keinoja puuttua näihin ongelmiin.

16.02 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! En pidä lakiesitystä toivottavana. Siihen on useita perusteita, jotka minä haluan esittää paitsi kielteisen kannan seksin oston kriminalisointiin ottaneen Vasemmistoliiton kansanedustajana, myös seksityöaktivistina, väitöskirjani Suomessa tapahtuvasta seksityöstä tehneenä sosiologina ja Pro-tukipisteen hallituksen puheenjohtajana. Olen siis viimeisen 20 vuoden aikana aktiivisesti, toistuvasti, lähes viikoittain ollut tekemisissä seksikaupan kanssa, tavalla tai toisella.

Esitys, joka meillä tänään on käsittelyssä, perustuu ketjupäätelmään, jonka mukaan ensinnäkin seksin oston kriminalisointi vähentäisi seksikauppaa yleensä ja toiseksi ihmiskaupan osuus seksikaupasta olisi sillä tavoin vakio, että seksikaupan väheneminen vähentäisi samalla myös ihmiskauppaa. Näistä väitteistä ensimmäisen osalta meillä ei ole varmuutta. Meillä löytyy paljon tutkimusta, joka antaa viitteitä suuntaan tai toiseen, mutta ei mitään sellaista luotettavaa dataa, jonka perusteella me voisimme varmasti sanoa, että seksin oston kriminalisointi lisää tai vähentää seksikauppaa. Sen sijaan toisen väitteen osalta, siitä, että ihmiskauppa jotenkin muodostaisi vakio-osuuden seksikaupasta, me tiedämme varmuudella, että näin ei ole. Siihen, minkä muodon seksikauppa missäkin yhteiskunnassa saa, vaikuttavat monet muut tekijät, kuten naisten yleinen asema, erilaiset kouluttautumahdollisuudet, tuloerot, väkivallan yleinen määrä yhteiskunnassa, absoluuttisen köyhyyden määrä ja niin edelleen. Seksikaupan vähentäminen, vaikka tällä lailla siihen päästäisiinkin, ei siis ole tehokas tai varma keino ihmiskaupan vähentämiseen.

Me myös tiedämme melko suurella todennäköisyydellä — tutkimuksia tästä on jo tehty varsin paljon — että kriminalisointi heikentäisi seksityöntekijöiden turvallisuutta ja autonomiaa. Tästä on useita viitteitä sekä Ruotsista että Norjasta, joista tutkimusta löytyy, joten silloin, kun me lähdemme punnitsemaan sinällään jo epävarmaa keinoa ihmiskaupan hillitsemiseksi seksikauppaa hillitsemällä, meidän täytyy punnita sitä sitä vasten, millä tavoin se kenties saattaa seksikaupan sisällä muuttaa työskentelyolosuhteita niin, että entistä useampi seksityöntekijä altistuu ihmiskaupalle tai vähintäänkin joutuu työskentelemään parittajan kanssa, koska itsenäinen työskentely on käynyt mahdottomaksi. On siis mahdollista, että siinäkin tapauksessa, vaikka seksin oston kriminalisoinnilla pystyttäisiin vähentämään seksikauppaa, niin ihmiskauppa pikemminkin lisääntyisi kuin vähenisi.

Minä vastustan tätä aloitetta myös siksi, että mielestäni se, vaikkakin on siistitty, on hyvä esimerkki myös siitä stigmasta, joka tällä hetkellä on seksityöntekijöiden suurin ongelma niin globaalilla tasolla kuin Pohjoismaissakin ja myös keskeinen syy sille, minkä takia ihmiskaupan vastainen työ seksuaalisen hyväksikäytön yhteydessä on niin vaikeaa. Tässä aloitteessa puhutaan siitä, miten seksityöntekijät ovat poikkeuksellisen usein mielenterveys- ja päihdeongelmaisia, mihinkä nyt löytyy jonkinäköistä tutkimuksellista evidenssiä, joskin myös päinvastaista on, mutta myös puhutaan sisäisestä rikkinäisyydestä, itsearvostuksen puutteesta ja jopa siitä, kuinka seksin myynti estää olemisen ja kehittymisen arvokkaana ihmisyydenä. Tämä on juurikin sitä keskustelua, jota vastaan olen itse yrittänyt aktiivisesti toimia viimeisen 20 vuoden aikana, keskustelua, jossa muut puhuvat seksityöntekijöiden puolesta ja seksityöntekijöiden rooli on uhrin rooli, äänettömän uhrin rooli, jonka tehtävänä ei ole sanoa omaa kantaansa, jonka tehtävänä ei ole näkyä, jonka tehtävänä ei ole omata mielipiteitä. Minä itse tulen feministisestä traditiosta, jossa on vahvasti viimeistään 1970-luvulta lähtien korostettu sitä, kuinka ihmisen oman kokemuksen kuulemi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

nen on tärkeää ja kuinka kaikilla ihmisillä, jopa naisilla, voi olla vakaa ja vakavasti otettava käsitys omasta parhaastaan.

Minä olen haastatellut satoja seksityöntekijöitä viidellä mantereella, ja aika usein minä kysyn heiltä, että mikä on se asia, minkä sinä kokisit, että sinun elämäsi eniten parantaisi, minkä pitäisi muuttua, että sinulla on asiat paremmin. Yksikään heistä ei ole sanonut, että jos tuo seksin osto kriminalisoitaisiin, niin minun elämäni olisi sitten vähän helpompaa. Mukana on ollut ihmisiä, jotka ovat erittäin hyvässä asemassa ja joilla ei juurikaan ole minikäänlaisia ongelmia. Mukana on myös vakavasti ihmiskaupassa uhriutuneita ja moneen kertaan hyväksikäytettyjä ihmisiä. Kukaan heistä ei koe, että tämä olisi se keino, jolla ensisijaisesti heidän elämänsä ja olosuhteensa muuttuisivat paremmaksi. Monia muita ehdotuksia heillä kyllä on.

Lakialoitteessa viitataan myös auktoriteetteihin varsin valikoidusti. Mitä tulee kansainväliseen keskusteluun, on totta, että EU:n sisällä erityisesti naislobby on ajanut voimakkaasti seksin oston kriminalisointia, mutta samaan aikaan kansainvälisessä keskustelussa monet ihmisoikeuspainotteiset järjestöt ovat siirtyneet pikemminkin juuri päinvastaiseen suuntaan. ILO on jo perinteisesti suosittanut seksityön käsittelyä mieluummin työoikeuksien kontekstissa kuin kriminaalikontekstissa, mutta nyt sen rinnalle on tullut uutena terveysjärjestöjä, WHO, UNAIDS, ja nyt aivan viimeisenä Amnesty on ottanut kantaa dekriminialisoinnin puolesta. Kansainvälinen virtaus niin sanotuissa edistyksellisissä järjestöissä on siis juuri päinvastainen kuin mitä tässä lakiesityksessä esitetään.

No, jos minä väitän, että seksin oston kriminalisointi on erittäin epävarma, todennäköisesti jopa vahingollinen keino ihmiskaupan torjunnassa, niin mitä sitten pitäisi tehdä, mitkä keinot olisivat sitten parempia? Ei hätää, meillä on paljonkin sellaisia toimenpiteitä, joista me tiedämme varmasti, että ne enemmän tai vähemmän auttavat ihmiskaupan vähentämisessä ja ihmiskaupan uhrien auttamisessa. Suoria, konkreettisia ja yksittäisiä toimia on esimerkiksi ulkomaalaislain käännetytyspykälän poistaminen. Tällä hetkellä Suomesta voidaan käännättää henkilö pelkästään siksi, että hänen epäillään aikovan myydä seksiä. Jos kysymyksessä on köyhä nainen, hänellä ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia kiistää tätä viranomaisarviota, vaan ainoa mahdollisuus on poistua maasta. Tämä johtaa siihen, että valitettavasti myös väkivaltaiset asiakkaat tietävät, että EU-alueen ulkopuolelta tulevat seksityöntekijät eivät voi turvautua viranomaissuojeluun Suomessa, koska pelkäävät käännetytystä, ja he ovat suuremmassa riskissä kohdata väkivaltaa kuin EU-alueelta tulevat seksityöntekijät.

Toinen, ainakin jälkikäteen auttamistyössä tehokas keino olisi ihmiskaupan uhrien suojelujärjestelmään pääsyehtojen helpottaminen niin, että se kattaisi myös vähintäänkin sellaisia tapauksia, joissa viranomaiset ovat suhteellisen yksimielisiä siitä, että tässä on ihmiskauppa toteutunut, mutta oikeudellisesti riittävää todisteistoa ei pystytty saamaan kasaan.

Prostituutiotulojen saattaminen perintäkelpoiseksi olisi vähintäänkin stigman kannalta oleellinen uudistus. Käytännössähän meillä on nyt tilanne, jossa sinä olet kyllä seksin myynnistä verovelvollinen, mutta jos asiakas jättää maksamatta, niin sinulla ei ole oikeutta periä näitä maksamatta jääneitä palkkioita.

Viimeiseksi osuuskuntabordellit, jotka tarkoittaisivat pienimuotoisia yhteistoimintajärjestelyjä seksityöntekijöiden välillä, lisäisivät näiden keskinäistä autonomiaa ja vähentäisivät riippuvuutta paritusorganisaatioista, jotka ovat ihan keskeinen ympäristö myös ihmiskaupalle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

Yleisemmin tietysti vaikuttaminen naisen asemaan, vaikuttaminen siirtolaisten asemaan, (Puhemies koputtaa) vaikuttaminen sosiaali...

Toinen varapuhemies Arto Satonen: 10 minuutin suositusaika on jo käytetty.

Herra puhemies, huomasin kyllä, mutta epäilen, että tässä ei ole niin vahvaa keskustelua tulossa, että minun kannattaa kovin moneen eri puheenvuoroon jakaa tätä asiaa, niin että pistetään nyt pöytäkirjaan vähän isommissa könteissä kerralla sitten. Mutta olen ihan lopussa. — Eli ne hankalat, ikävät, abstraktit keinot, joilla kaikkia muitakin sosiaalisia ongelmia ja monia kriminaalipoliittisia ongelmia pystytään lieventämään, pätevät myöskin ihmiskauppaan, ne pehmeät sosiaalipoliittiset keinot, joilla meidän kaikkien elämänehtoja parannetaan.

16.13 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Kiitän edustaja Kontulaa siitä, että toitte tähän keskusteluun erilaisen näkökulman. Niistä kohdista, joissa puhuitte naisten aseman parantamisesta ja myös ihmiskaupan uhrien parantamisesta, olen kyllä monessa suhteessa samaa mieltä. Mutta itse tähän prostituutioon ja myös siihen stigmaan, josta puhuitte, itselläni on kyllä erilainen näkökulma, mikä varmasti tulee esiin ja käy ilmi myös tuosta lakialoitteesta.

Viittaan vielä siihenkin, että tuon oikeusministeriön vuonna 2013 julkaiseman selvityksen mukaan seksin ostamisesta ihmiskaupan tai parituksen kohteelta annettiin seitsemän vuoden aikana 36 lainvoimaista tuomiota. Samalla tarkasteluvälillä annettiin 106 järjestyslain mukaista sakkoa seksin myymisestä ja ostamisesta ja suurin osa annettiin seksin myymisestä julkisella paikalla. Ostajalle tuo sakko tuli hyvin harvoin. Tarkoitan sitä, että nyky-lainsäädäntö käytännössä mielestäni ei aja ikään kuin naisten asemaa eikä myöskään myyjien asemaa vaan nyky-lainsäädäntö rankaisee todennäköisemmin naispuolista ihmiskaupan tai parituksen uhria kuin miespuolista seksuaalipalvelujen ostajaa. Siinä mielessä pidän hyvänä, että sekä Euroopan parlamentti että Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastainen yleissopimus on, aivan niin kuin totesitte puheenvuorossanne, ottanut sen kannan, että seksin oston kriminalisointia pidettäisiin keinona ihmiskaupan kysynnän vähentämiseksi.

16.16 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Minä olen edellisen puhujan kanssa aivan vahvasti yhtä mieltä siitä, että Suomen nykyinen lainsäädännöllinen tila ei ole toivottava. Mitä tulee tähän seksin oston kriminalisointiin silloin, kun kyseessä on paritus tai ihmiskaupan uhri, niin vastustin sitä silloin, kun sitä oltiin hyväksymässä. En pitänyt sitä silloin hyvänä, en ole pitänyt sitä sen jälkeenkään hyvänä johtuen siitä, että ne keskeiset ongelmat, joita oston kriminalisointiin liittyy, painottuvat nyt siihen seksityöntekijöiden ryhmään, joka on jo valmiiksi kaikkein heikoimmassa asemassa, joka joutuu jo valmiiksi työskentelemään heikomman asemansa vuoksi parittajien kanssa tai on jollakin lailla hyväksikäytetty tai ihmiskaupassa uhriutunut. Mutta minä en näe, että ratkaisu meidän huonoon lainsäädännölliseen tilanteeseen olisi se, että kun näitä ihmisiä kohdellaan jo nyt viranomaistaholta surkeasti, niin sitten vielä vähän kiristettäisiin ruuvia kovemmalle, niin kuin minä näen, että tämä seksin oston kriminalisoinnin laajentaminen toimisi. Minun logiikkani ja minun edustamieni tahojen logiikka kulkee niin päin, että jos ollaan huomattu, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

joku laki ei toimi, niin ei lisätä sitä lakia vaan poistetaan se laki ja kokeillaan jotakin sel-
laista, josta on enemmän myönteistä evidenssiä olemassa.

16.17 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Olemme siis edustaja Kontulan kanssa samaa mieltä siitä, että nykylainsäädäntö ei ole optimaalinen eikä parhaalla tavalla tätä on-
gelmaa ole ehkäisemässä. Mutta ehkä se ero tulee siinä, että itse ajattelen, että prostituutio
ei vapaaehtoisenaakaan tai laillisena ammatinharjoituksena ole sitä harjoittavalle hyödyksi.

Tuossa viittasittekin jo siihen, että prostituoitujen keskuudessa mielenterveys- ja päih-
deongelmat sekä muut terveyshaitat ovat yleisiä ja prostituutio on osa syrjäytymisvyyhtiä,
jossa on vaikea osoittaa, mikä on lopulta syy ja mikä on seuraus. Mutta tästä toiminnasta
joka tapauksessa seuraa itsearvostuksen puutetta, joka on luomassa ja on osa sitä stigmaa,
jonka en usko poistuvan, vaikka koko prostituutio laillistettaisiin, muodostettaisiin ikään
kuin näitä laillisia bordelleja, joihin viittasitte.

Hyvin harva missään yhteiskunnassa suosittelisi prostituutiota ammattina tyttärelleen tai
sisarelleen, ja ajattelen, että kriminalisoimalla seksipalvelujen oston viestitämme parhai-
ten myös sitä, että muiden Pohjoismaiden tavoin arvostamme naisten ihmisoikeuksia ja
mahdollisuuksia kehittää itseään arvokkaina ihmisyyksilöinä muulla tavoin kuin myymällä
seksipalveluja.

16.19 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Stigma ei todellakaan poistu bordelleja pe-
rustamalla, mutta se saattaisi poistua sillä lailla, että tässä salissa seksityöntekijöistä puhut-
taisiin saman koodiston mukaan kuin ihmisistä yleensäkin. Kyllä minäkin tiedän ihmisiä,
joilleka poliitikkona toimiminen on johtanut itsearvostuksen puutteeseen, mutta ei se oi-
keuta minua syrjäyttämään näiden poliitikkojen käsitystä omasta parhaastaan tai kohtele-
maan heitä objektina silloin, kun säädetään heitä itseään koskevista pelisäännöistä.

Stigma tarkoittaa sellaista mekanismia, jonka seurauksena yhteisö jollakin lailla näkee
yksilön vain tietyn ominaisuuden kautta. Stigma ei koske vain seksityöntekijöitä, stigma
liittyy vammaisuuteen — olin just mielenterveystilaisuudessa, mielenterveysongelmat on
yksi voimakkaasti stigmatisoiva tekijä — mutta historiallisesti seksin myynti on ollut kaik-
kein voimakkaimpia stigmoja länsimaisessa yhteiskunnassa. Ja siitä johtuu, että myös täs-
sä salissa edustaja Räsänen kokee oikeutetuksi puhua itsearvostuksen puutteesta, vaikka
tutkimukset osoittavat, että vaikka osalla seksityöntekijöistä on ehkä itsetunto seksin
myynnin aikana heikentynyt, toisille taas se on toiminut väylänä itsenäisyyteen ja omanar-
vontunnon nousuun. Nämä ovat molemmat tosiasioita, jotka tapahtuvat saman ilmiön puit-
teissa.

Itse asiassa kumpikaan näistä ei liity meidän työhömmme tässä salissa oikein millään lail-
la, koska me emme ole tässä salissa kertomassa ihmisille, mikä heille on hyväksi ja mikä
heille on pahaksi, mikä heille on oikein ja mikä heille on väärin heidän omassa elämänsä-
sä, vaan meidän tehtävämme tässä salissa on luoda semmoiset yleiset pelisäännöt, joissa
ihmisillä on mahdollisimman hyvät lähtökohdat hallita omaa elämäänsä, mahdollisimman
suuri autonomia ja paljon pelimerkkejä käytössä ja mahdollisimman hyvä turva kaikenlais-
ta hyväksi- ja väärinkäyttöä vastaan. Seksityöntekijöiden leimaaminen avuttomiksi uhreik-
si on pikemminkin eräänlainen hyväksikäytön muoto kuin heidän puolustamistaan, koska
sitä seksityöntekijät eivät todellakaan ole.

Minä olin justinsa muutama kuukausi sitten Nairobissa. Tapasin siellä paikallisia sek-
sityöntekijöitä bordelleissa, kadulla ja ravintoloissa. Ei heidän elämänsä mitenkään erityi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

sen ruusuista siellä ollut. Itse asiassa se on huomattavasti paljon vaikeampaa kuin Suomessa, niin kuin ylipäättään naisten asema Nairobissa on huomattavasti vaikeampi kuin Suomessa. Mutta nämä naiset, jotka olivat päätyneet prostituutioon, olivat pääsääntöisesti kuitenkin selviytyjiä verrattuna niihin naisiin, jotka samassa tilanteessa eivät olleet sitä ratkaisua tehneet. Heillä oli näihin verrattuna oma raha käytössä. Usein taustalla oli avioero, joka oli johtunut miehen väkivaltaisesta käyttäytymisestä, ja he olivat mieluummin valinneet itsenäisen, stigmatisoidun yhteiskunnallisen aseman kuin antautumisen siihen jatkuvasti pahoinpidellyn puolison rooliin. Kyse ei ollut vapaasta valinnasta. Usein Nairobissa yksinhuoltajanaiselle ainoa mahdollinen uravalinta on seksityö. Mutta se oli niissä puitteissa, mitä eri valinnanvaihtoehtoja heillä oli, paras menestysresepti, mikä heillä oli käytössä.

No, nyt jos me haluamme sanoa heille, että te olette uhreja ja kielletään tämä homma, mitä te nyt teette, niin se tarkoittaa heidän näkökulmastaan, että heillä on yksi vaihtoehto vähemmän käytössä. Se ei tarkoita, että heillä on pelimerkkejä enemmän vaan että heillä on vähemmän sen jälkeen. Jos me haluamme oikeasti auttaa ihmisiä ja luoda sen paremman yhteiskunnan näiden ihmisten kannalta, niin sen sijaan, että heitä katsellaan täältä eliitin kukkuloilta alaspäin, pitää kysyä, mitä muita vaihtoehtoja voidaan tarjota, jotta seksin myynti kadulla 5 euron kertahintaan ei olisi enää houkutteleva vaihtoehto.

16.24 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Haluan vielä toistaa sen, että tässä lakialoitteessa ei siis kohdenneta mitään kriminalisointia seksin myyntiin vaan nimenomaan seksin ostajiin. Siinä mielessä mielestäni tällä lakialoitteella ei olla ikään kuin leimaamassa näitä henkilöitä, joita päinvastoin halutaan auttaa ja tukea. Itsekin tunnen henkilöitä, jotka ovat olleet seksityössä mukana. Olen heidän kanssaan keskustellut ja arvostan toki heitä aivan täysivaltaisina kansalaisina, ja heillä toki on aivan samat kansalaisoikeudet ja oikeus ilmaista itseään kuin kaikilla muillakin.

Sitten vielä totean lopuksi, että olen kyllä samaa mieltä siitä, että niitä muita vaihtoehtoja meidän täytyisi saada, ajatellen sitten kehitysmaita ja myös Suomea, että kenenkään ei ikään kuin tarvitsisi turvautua tällaiseen toimintaan oman toimeentulonsa turvaamiseksi, koska se vahingoittaa myös häntä itseään.

16.26 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Jos asia olisikin niin yksinkertainen, että tämä laki ei vahingoittaisi seksityöntekijöitä, niin minä en sitä vastustaisi, ei vastustaisi koko kansainvälinen seksityöntekijöiden omien järjestöjen verkosto eivätkä vastustaisi länsimaissa käytännössä kaikki sosiaalityöntekijät, jotka tekevät säännöllistä kenttätöitä seksityöntekijöiden parissa, eivät vastustaisi kenttätöitä tekevät tutkijat lähestulkoon yksimielisesti. Mutta se tieto, mitä meillä tällä hetkellä on, vaikkakin se on viitteellistä ja usein mikrotason haastatteluihin perustuvaa tietoa, yksiselitteisesti kuitenkin puhuu sen puolesta, että hinnan tästä seksin oston kriminalisoinnista maksavat nimenomaan ne seksityöntekijät. Esimerkiksi sekä Ruotsissa että Norjassa kondomeja on käytetty todisteena seksin ostajia vastaan, mikä on käytännössä johtanut siihen, että ostajat eivät enää halua käyttää kondomeja, mikä uhkaa seksityöntekijöiden terveyttä merkittävästi.

Toisin kuin lakiesityksessä väitetään, että seksityö ei ole painunut maan alle, niin jos katsotaan tutkimuksen yleistä linjaa, siellä on hyvin vahva näkemys siitä, että tänä aikana ainakin seksityö on merkittävässä määrin siirtynyt kaduilta nettiin — sitä, onko se tapahtunut tämän lain seurauksena vai muista syistä, me emme pysty arvioimaan — ja toisaalta on siirrytty indoors-keikoista outcallseihin eli siis seksityöntekijät eivät ota kotona tai ho-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

tellihuoneessa vastaan, koska pelkäävät poliisia. Nämä kaikki lisäävät väkivallan riskejä ja turvattomuutta seksityöntekijän kannalta. He maksavat sen moraalipolitiikan hinnan, jota poliitikot tässäkin salissa ajavat — tai poliitikko.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.